

Hírforrás

PILISSZENTKERESZT KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK HÍRLEVELE ♦ XIII. ÉVFOLYAM / 2019. DECEMBER

Tartalom:

Hírek az ülésteremből	2.
Két csoportos bölcsőde építés Pilisszentkereszten	3.
Megemlékezés az 1956-os forradalomról és szabadságharcról ...	4.
Felújításra és átadásra került a Cserni Gábor „Cserkő” edzőterem ...	4.
Szentkereszti karácsonyok anno	5.
Iskolai hírek	6.
Idősek napja településünkön	7.
Óvodai hírek	8.
Hírek a Községi Házból	10.
Monic Wilder: Advent Karácsony előtt négy héttel... ..	11.
Különleges kétnyelvű szakácskönyv Ünnepi ételek, karácsonyi receptek ..	12.
Jeles évfordulóink	14.
II. Rákóczi Ferenc emlékest Pilisszentkereszten	15.
Pilisszentkereszti szlovák hírek	16.
Adventi események, programajló ...	18.

*Áldott, kegyelemmel teljes karácsonyi ünnepeket
és sikerekben gazdag, boldog új esztendőt kívánunk
falunk minden lakójának!*

Hírek az ülésteremből

**16/2019. október 22.
ünnepi alakuló ülés**

A testületi ülésen 7 képviselő vett részt. Az ülés során a képviselők az alábbi tárgyokban hoztak döntéseket:

Az ünnepi alakuló képviselő-testületi ülésen a Helyi Választási Bizottság elnöke tájékoztatta a jelenlévőket a választás eredményéről, ezután a képviselő-testület, majd a polgármester esküvétele következett első két napirendként.

A képviselő-testület szavazott a polgármesteri illetményre vonatkozóan. Ezután a szavazatszámoló bizottság segítségével titkos szavazással megválasztásra került az alpolgármester Mikusik Gábor személyében. Döntött a testület az alpolgármesteri illetményről is. Megválasztásra kerültek a Pénzügyi bizottság tagjai (elnök Zsarnóciné Pap Anna, tagjai Mikusik Róbert és Jánszki István képviselő, külsős tagok Mihalik Mária és Naszádos Istvánné) és Szociális Bizottság tagjai (elnök Kocsis Borbála, tagjai Szimándi László Ádám képviselő, külsős tag Balla Szilvia), valamint a köz-művelődési, nemzetiségi és kommunikációs tanácsnok személyéről (Kocsis Borbála) is. A képviselő-testület határozata alapján az önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatának felülvizsgálatát a 2020. január havi ülésén tervezi megtárgyalni.

17/2019. november 14.

Rendkívüli képviselő-testületi ülés

A testületi ülésen 7 képviselő vett részt.

Pilisszentkereszt Község Önkormányzatának képviselő-testülete a 2019. évi Magyar Falu program fejlesztések támogatására kiírt pályázaton a fenntartásában lévő, „Pilisszentkereszt Petőfi Sándor utca felújítási munkálatai” – építési beruházás tárgyú beszerzési eljárását eredményesnek nyilvánította. Az eljárás nyertesének a Pilis-2003 Kft.-t (2009 Pilisszentlázló, Kékes u. 4.) hirdette ki 15 052 875 Ft+ÁFA összeggel, továbbá felhatalmazta a polgármestert, hogy az írásbeli összegezés megküldésével a döntésről az ajánlattevőket értesítse ki.

A képviselő-testület felhatalmazta a polgármestert, hogy az eljárás nyertesével a kivitelezési szerződést kösse meg.

Összeállította:

Licsikné Sipos Enikő

Helyi önkormányzati képviselő és polgármester választás eredménye

Polgármester

Peller Márton

Jánszki István

Kocsis Borbála

Mikusik Gábor

Mikusik Róbert

Szimándi Ádám

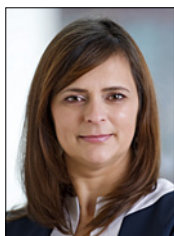

Zsarnóciné Pap Anna

A hattagú Képviselő-testület tagjai

Települési szlovák nemzetiségi önkormányzati választás eredménye

Az öttagú Képviselő-testület tagjai:

Demjén Márta

Barta Ildikó

Papucsek Katalin Ida

Szabó István

Fuhl Imre

Települési német nemzetiségi önkormányzati választás eredménye

Az alakuló ülést megelőzően Rusznyák János Gábor lemondott a képviselői mandátumáról. A Helyi Választási Bizottság megállapította, hogy a soron következő jelölt Peller Györgyné. Peller Györgyné részére a mandátum kiosztásra került.

A háromtagú Képviselő-testület tagjai:

Kis Lászlóné

Peller Györgyné

Ujvári Tibor

Két csoportos bölcsőde építés Pilisszentkereszten „Malmocskák bölcsőde”

projekt kezdés

Pilisszentkereszt Község Önkormányzata sikeres pályázatot nyújtott be az „Önkormányzati tulajdonú bölcsődei ellátást nyújtó intézmények fejlesztésének támogatása Pest megyében” című, PM_BOLCSODEFEJLESZTES_2018 azonosító számú felhívásra.

A projekt a Pénzügyminisztérium támogatásával valósul meg. A támogatás forrása a Pest megye Területfejlesztési Konceptiója 2014-2030 és Pest megye Területfejlesztési Programja 2014-2020 megvalósításához nyújtott célzott pénzügyi költségvetési támogatás a Pest megyei fejlesztések előirányzatból.

Az önkormányzat a 2019. július 08-ai döntés alapján 223,53 millió forint vissza nem térítendő támogatás segítségével megépítheti a település első bölcsődéjét.

Az tervezett pilisszentkereszti Malmocskák bölcsőde látványterve

Forrás: engedélyezési tervdokumentáció

Kedvezményezett neve:	Pilisszentkereszt Község Önkormányzata
Támogatási Szerződés száma:	PM_BOLCSODEFEJLESZTES_2018/3
Projekt címe:	Két csoportos bölcsőde építés Pilisszentkereszten „Malmocskák Bölcsőde”
Beruházás helyszíne:	Pilisszentkereszt, Dobogókői út 42. hrsz.
Projekt összköltsége:	235,29 millió forint
A szerződött támogatás összege:	223,53 millió forint
Támogatás intenzitása:	95%
Projekt kezdete:	2019 október 14.
Tervezett befejezés dátuma:	2021 június 14.
Kivitelező:	EcoSaving Kft.

A támogatás eredményeképp a település meg tudja valósítani régi vágyát, hogy megépüljön a község első bölcsődéje. A tervezett két csoportszobás, egyszintes **bölcsőde maximum 28 kisgyermek elhelyezésre lesz alkalmas**. Az intézmény a Dobogókői út 42. hrsz. alatt helyezkedik majd el, közvetlenül a Pilisi Szlovákok Központjának épülete mellett. Az új építésű épület komplex akadálymentesítése is megvalósul, egyenlő esélyt teremtve ezzel minden látogató

számára. Az épület mellett a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő, biztonságos játszókert is kialakításra kerül.

A családi és munkahelyi teendők **összeegyeztetéséhez** a családi bevétel és a részmunkaidős foglalkoztatás növeléséhez, szükséges a kisgyermek napközbeni ellátása. A bölcsődébe járó kisgyermek hamarabb szocializálódik, az óvodai beilleszkedés ezáltal könnyebb lesz számukra. A bölcsőde létesítése egyben munkahelyeket is teremt, melyeket elsősorban helyi lakosokkal szeretnénk betölteni.

A kivitelező cég kiválasztása közbeszerzési eljárás keretében történt meg, ennek alapján a kivitelezési munkálatokat az EcoSaving Kft. végzi. A vállalkozási szerződés, mindkét fél aláírását követően, 2019. 10. 28-án lépett hatályba.

További információ kérhető:
Varga Edit - sajtóreferens, varga.edit@mailpartner.hu

Megemlékezés az 1956-os forradalomról és szabadságharcról

A település hagyományaihoz híven október 22-én, az ünnep előestéjén emlékeztünk meg az 1956-os hősekről.

Az Emlékparkban az ünnepség kezdetén a Magyar Honvédség Altiszti Akadémia Fúvós Zenekara indulókat játszott. Ezután Peller Márton polgármester úr megkérte a résztvevőket, hogy közösen éne-

keljék el a Himnusz, majd ezt követően elmondta ünnepi beszédét. Ezután az ünnepség a Pilisszentkereszti Szlovák Nemzetiségi Általános Iskola 7. osztályos tanulóinak az előadásával folytatódott. Az iskolások fellépését Pap Katalin és Papucsek Vilmos színművészek előadása követte, akik Ignác Rózsa: Igazat játszottak c. novelláját olvasták fel. Az ünnepség a koszorúzással folytatódott, melyen 12 pilisszentkereszti szervezet helyezte el a megemlékezés virágait. A koszorúzás alatt a Magyar Honvédség Altiszti Akadémia Fúvós Zenekara játszott.

Fotó és szöveg: Nyitrai Zsuzsa

Felújításra és átadásra került a CSERNI GÁBOR „Cserkő” edzőterem

A Pilisszentkereszti Községi Ház és Könyvtár első emeletén felújításra került az edzőterem. Az edzőterem az idén tragikus hirtelenséggel elhunyt Cserni Gábor „Cserkő” nevét kapta, akinek ez a konditerem volt az egyik kedvenc helye. A konditerem felújítása közösségi összefogás eredménye.

A felújítást az Önkormányzat kezdeményezte és ehhez a kezdeményezéshez első szóra csatlakozott a Krupp és Társa Kft., Krupp Gábor és Hegyi Krisztián vezetésével. A Krupp

és Társa Kft. elvégezte a vakolat javítást, a festési és mázolósi munkákat, majd ezt követően új padlóburkolatot fektettek le. A helyszíni munkákat segítették:

Spiegelhalter Attila
Glück Roland
Glück Krisztián
Cserni Máté

Köszönet az összefogásért és az önzetlen segítségért!

Készülődés az ünnepekre

Adventi készülődés jegyében Glück Roland és Spiegelhalter Attila összeállította a községi Betlehemi Jászolt.

Szentkereszti karácsonyok anno

Százéves „Helyi történet”

országos vonatkozással,
maig ható tanulsággal

Karácsonyfa-ünnep Pilisszentkereszten 1918 karácsonyán
Károlyi Károly főtanító vezetésével, aki a '19-es kommün alatt eltűnt

A ma élők között már senki sincs, aki ezen a több mint százéves képen magára ismerhet, bár a gázlámpa világánál, üvegnegatívra készült fénykép híven megőrizte az akkori arcokat. Annyi bizonyos, hogy bal oldalon Károlyi Károly iskolaigazgató (akkori elnevezéssel: főtanító) látható.

Ajándékokat – plafonig érő karácsonyfa, ruhák, cipők és édes-ség – a Dobogókőre látogató turisták jóvoltából kaphattak a szentkereszti gyerekek. Az eseményről beszámolt a Turisták Lapja következő száma.

A gondosan elrendezett csoport, a szépen felöltöztetett gyerekek láttán nem is gondolnánk arra, hogy a háborús években a családok mennyit nélkülöztek, és valóban rászorultak a segítségre. Sok kisgyerek nem látott még szaloncukrot, és néhányuknak a cipő is luxuscikknek számított.

Az ismeretlen vándorfényképész – aki feltehetően maga is Pilisszerelmes turista – kedves figyelmességet hagyott az egykor szegény sokgyermekes tót-sváb óvodás pilisszentkereszti gyermekek utódaira.

Jelen sorok írója az 1960-as években, félszáz éveiben járó édesanyjától sokadszor hallotta a történetet:

“Óvodás gyerekek voltunk, főként 5-6 évesek. Az óvó nénire és dadusra már nem emlékszem, de az igazgató – akkor főtanító – sokat járt az óvodába, s nézegették a már iskolába készülőket. A szép magyar beszédet gyakoroltuk énekekben-mondókákban. Mindenki igyekezett nagyon figyelni, mert akkor tagja lehetett a karácsonyi dobogókői turisták köszöntésére tervezett előadásban – akkor színdarabnak mondták. A lányoknak fehér ruhácskában, fiúknak fekete vagy szürke bársonyban illett megjelenni, de nem számított, hogy ünnepi vagy köznap viselet volt, csak tiszta legyen. A lányok fehér harisnyában és zokniban voltak, a cipő nem volt meghatározva. Sokunknak nem volt külön ünnepi cipője, de az is gyakori volt, hogy cserélhető – nem jobb-balos – helyben készült (un. pre zuvane) lábbelije volt.

Sokat gyakoroltuk az énekeket és mondókákat, és gyakran a plébános bácsi is eljött – akinek a nevére már nem emlékszem...”

A fotográfiát megőrizte és a történetet édesanyja 1960-as évekbeli visszaemlékezése alapján lejegyezte:
Gaján Vilmos

Szentkereszten történt, 1952 karácsonyán

Melyiket a kilenc közül?

A pilisszentkereszti iskola nyolcadikosai – Konczné Nusi néni vezetésével – elhatározták, hogy karácsonyi színdarabbal búcsúznak az évtől.

Köztudott, hogy az ötvenes években az iskolákban – a marxista nevelési elvek alapján – vallásról, Istenről szó sem eshetett. Az előadásra kerülő darabokat egy ajánló füzetből kellett kiválasztani. Mi a Melyiket a kilenc közül? című Jókai-novellát választották, ebből csináltunk színdarabot. A történet arról szól, hogy egy szegény cipész egyedül neveli kilenc gyermekét, és szeretne nekik emlékeztetés karácsonyt rendezni, de nincs rá pénze. A városi nagy házban, ahol laknak, a gazdag háziúr, megtudván az esetet, felajánlja, hogy magához veszi az egyik gyereket, és ezzel segít a családon. Ám az apa és a testvérek nem tudnak dönteni, melyik gyereket „adják el”, ezért inkább nem mondanak az ajánlatra. Amikor a háziúr karácsony este eljön a megjavított cipőjéért, bőségesen fizet a munkáért. A cipész pedig olyan ajándékot talál ki, amivel mindegyik gyerekének örömet szerez: megtanít nekik egy kedves karácsonyi dalcsockát.

A szöveget bemagoltuk, a szerepeket jól begyakoroltuk, és már közeledett az előadás napja, amikor váratlan akadály lépett fel. Kiszívargott a járási pártbizottság és a tanfelügyelőség felé, mire kérésülnek a szentkereszti iskolában: karácsonyi éneket akarnak előadni egy színdarab keretében. A politika éber órá süllyes büntetést helyezett kilátásba Laczó Margit igazgatónő részére, ha elhangzik a színpadon egy vallásos ének.

A helyzetet a leleményes tanítónénink oldotta meg. A falu párttitkárán keresztül megüzente a járási főelvtársaknak, hogy legyenek nyugodtak, minden rendben lesz, mert ő szocialista szellemben átírja a darabot. A diákok nagy része viszont csak az előadás napján tudta meg, mit változtatott valójában.

A darab csúcspontján, amikor a háziúr a cipőért cserébe átadja a pénzt, a suszter a közönség felé fordul, és nagy hangsúllyal ezt mondja:

– Köszönjük az ajándékot! A megjavított cipőt a Szabad Népbe csomagoltam. Otthon feltétlenül olvassa el, nagyon fontos dolgokat talál benne!

Ezután már felhangzott a Pásztorok, pásztorok, sőt még a Mennyből az angyal is... A szülők felállva velünk énekeltek. A fel-forrósodott hangulatban Koncz tanítónéni ismét rögtönzött: utasította a háziurat játszó gyereket, hogy a színpad elejére állva olvassa fel az újságból a vezércikket. Természetesen abból egy szót sem lehetett érteni az éneklés miatt.

A járási hivatalba néhány nap múlva beérkező jelentésben az állt, hogy az iskola karácsonyi ünnepségén a közönség a zsúfolásig megtelt padosorokban meghallgatta a Szabad Nép vezércikkét. A szülők és a nagyszülők részéről pedig még hetek múlva is sok dicséret ért minket és tanítónőnket a megható – és bátor – karácsonyi műsorért.

Gaján Vilmos

Iskolai hírek

Mozgalmas ősz az iskolában

Szép, napos volt idén az október, bár pont a fel-sősök váci buszos kirán-dulásának napja, október 16-a kicsit borongósabb volt, de az olykor szítá-ló eső sem szegte ked-vünket. Vácott meglá-tozottuk az egyedülálló „Memento mori” kiállítást a Tragor Ignác Mú-zeum egyik épületében. Az idegenvezetőktől sok érdekes dolgot megtud-tunk Vác múltjáról, lakó-inak életéről. A főtéren nézelődtünk, amikor egy néni felhívta a figyelmünket, hogy az egyik fagyizóban évadzáró ajándékként bárki ingyen fagyizhat. Ezt a meglepetést örömmel használtuk ki. Elsétáltunk a váci börtön mellett a diadalívhez, amely hazánk egyetlen ilyen épülete. A váciak a hozzájuk látogató Mária Terézia királynő tiszteletére építették 1764-ben, s máig városuk büszkesége a „Kő-kapu” – ahogyan a helyiek nevezik.

Ezután a vácrátóti botanikus kertbe mentünk, ahol a szünet nél-kül hulló falevelek alatt körbesétáltunk, megnéztük a különleges palmaházakat, a természet védelmére biztató kiállítást.

A hagyományokhoz híven idén is a hetedik osztály készült mű-sorral az 1956-os forradalom megünneplésére. Előadásuk elhang-zott a községi ünnepségen is október 22-én este.

Az őszi szünet előtti napokban újra nálunk járt az esztergomi Balassi Bálint Múzeum különleges, kőzeteket bemutató vándorki-állítás. A gyerekek már ismerősként üdvözölték Misi bácsit, a kiállít-ás kísérőjét. A sivatagi rózsától az obszidiánon át az ősi lenyoma-tokat őrző darabokig szebbnél szebb kőzeteket csodálhattunk meg.

Amikor ezeket a sorokat írom, éppen zajlanak a nyílt napok, november 12-13-án. Különösen az alsósok, ezen belül is az elsősök szülei jelennek meg nagy számban ilyenkor, hiszen ők a leginkább kíváncsiak rá, hogyan illeszkedett be csemetéjük az iskolai munká-ba, a közösségbe. Itt jegyzem meg, hogy az első osztályba érkezett egy új tanuló, így az osztálylétszám tizenhétre változott.

Budapest agglomerációjában lévő általános iskolák közül a 2018-as eredményeink alapján iskolánk a kilencedik helyen áll (budapestkornyeke.hu). Nyolcadikos tanulóink egyre izgatottab-ban készülnek a felvételire. A tanítási órák mellett felvételi előké-szítőket tartunk számukra. A végzősök novemberben több közép-iskola, gimnázium nyílt napját is meglátogatják, hogy könnyebben tudjanak dönteni, hová is mennének szívesen, hová van lehetősé-gük bejutni.

Tavaly már egy csapattal jártunk és jól is szerepeltünk a viseg-rádi Görgei Artúr Versenyen, idén pedig már két csapat méreti meg magát. Ahogy közeledik a verseny napja, a gyerekek annál szorgal-masabban készülnek.

November 23-án, szombaton tartjuk a hagyományos suli-bulit, amelyre szeretettel várunk minden jelenlegi tanulót, szüleikkel együtt, és természetesen mindenkit, aki örömmel eltöltene egy szombat délutánt közöttünk. Az osztályok műsorokkal készülnek, nem maradhat el a tombola, és természetesen a teaház vagy a tánc sem!

Kóczián Mária

Őszi kirándulás

Október elején egy keddi napon Vácrátótra és Vácra kirándultunk az alsó tagozatos gyermekekkel. Reggel 9 órakor indult a busz ve-lünk az arborétumba. Na-gyon szép volt az időjárás, és mi ennek nagyon örül-tünk. Sétánk során sok érdekes, és még az őszi hervadásukban is szép, érdekes növényt – virágot, a Bibliában is szereplő gyógynövényt, bokrot, fát – láttunk. Közöttük fut-kározó, ugrándozó vörös mókusokat, madarakat (például balkáni fakopáncsot). Külön szépség volt a kertben lévő kis tó, zuhatagokkal tarkított átfutó patak. Különleges építmények szépítik az arborétumot. Ilyen például az üvegház, ahol ámulva

néztük a ritka, egzotikus növényeket. Volt hely a játékra, játékos ismeretszerzésre (a kertben látottakon kívül) is.

Innen Vácra tértünk be, ahol eljutottunk a Március 15. térre, és a közeli Hajótörténeti Gyűjteménybe is bementünk. Ez egy igen kü-lönleges kiállítás, rengeteg élethű hajómodellel. Érdekes előadást tartott nekünk a múzeum vezetője. Nagy vonalakban megismer-hettük a hajózás történetét, a balatoni, dunai hajózás történetét. Még nem is került sorra, de mi már felfedeztük a kis hajómodellt, a Szent Borbála bögös hajót, ami az Aranyember című filmben sze-repelt, ez egy szállítóhajó. Ezek után elsétáltunk a csodálatos váci székesegyház előtti hatalmas térre, ahol tornaórát tartott az egyik helyi általános iskolai osztály. (A székesegyház zárva volt.)

Miközben a buszhoz tartottunk, az egyik utcában egy ház falára ki volt írva, hogy Petőfi Sándor itt írta az Anyám tyúkjá című ver-sét. (A szülei 1847 elejétől egy évig Vácott éltek, és amikor meg-látogatta őket, akkor kapott ihletet erre a versre.) Ezen mi nagyon elcsodálkoztunk, de örültünk, hogy ezt is megláttuk.

A gyermekek példásan viselkedtek a kirándulás során, látható-an jól érezték magukat. Így zajlott az őszi kirándulásunk, köszön-jük a támogatást (a buszra) az önkormányzatnak. A tanulóknak lehetőségük nyílt új ismeretek szerzésére és kikapcsolódásra, fel-töltődésre.

Galóné Oláh Katalin

Idősek napja településünkön

Ldén október 5-én szombaton együtt ünnepeltünk a hetven évesnél idősebb lakosainkkal a Pilisi Szlovákok Központjában.

Az ünnepség délután 4 órakor kezdődött. A terem teljesen megtelt, nagyon jó érzés volt, hogy ilyen sokan eljöttek. Az ünnepi műsor a Szlovák Nemzetiségi Óvoda gyerekműsorával kezdődött, majd Peller Márton polgármester úr köszöntőjével és a Pávákör fellépésével folytatódott. Az elhunytak emlékére a gyertyát Czink Mária néni gyújtotta meg és közösen elmondtuk a Mi Atyánkot.

Ezt követően polgármester úr köszöntötte községünk legidősebb lakóit Majnics Istvánnét (szül: Galda Katalint) és Pusztai Antalt. Ezután azon házaspárok köszöntése következett, akik ötven évvel ezelőtt fogadtak egymásnak hűséget és ezt a fogadalmukat a mai napig tartják. Így polgár-

mester úr köszöntötte az 1969-ben házasságot kötött házaspárok közül: Galda Ágota Mária és Spiegelhalter Antalt, Szeifert Mária és Urbanics János Kálmánt, Galda Anna Rózát és Koszovszki Sándort, valamint Veszelei Erzsébetet és Spiegelhalter Rudolfot.

A köszöntőket követően a Szlovák Nemzetiségi Általános Iskola tanulói szavaltak és énekeltek, utánuk a Községi Ház Néptáncsoportja sváb polkával és szatmári táncsal lépett a színpadra. A műsor folytatásaként a Psszt Pilisi Színjátszók Társulatának tagjai énekeltek régi slágereket nagy-nagy sikerrel. Befejezőként táncsoportunk cigány tánca zárta a hivatalos programot. A vacsora alatt és után Berec Péter harmonikajátéka színesítette az estét.

Ezúton is köszönjük az Idősek Napja programjának megszervezéshez nyújtott sok-sok segítséget.

Köszönjük az Országos Szlovák Önkormányzatnak, hogy a helyiséget ismételten rendelkezésünkre bocsájtotta.

Fotó és szöveg: Nyitrai Zsuzsa

Óvodai hírek – Őszi időszak az óvodában

Az őszi időszak gazdag lehetőségek tárházát sorakoztatta fel, hogy az óvodába járó gyermekek valódi, közvetlen tapasztalatokat szerezzenek az őszi évszokról, ami által képességeik kibontakozhattak, fejlődhettek.

Az őszi erdőben tett séták, kirándulások, túrák alkalmat és lehetőséget biztosítottak, hogy a gyermekek ismerkedjenek a falunk körbeölelő erdővel, rácsodálkozzanak az őszi erdő szépségeire, felfedezzék az erdő, mező különféle kincseit, és gyakorolják a természetben szokásos viselkedési formákat. A gyerekek kirándulásaik alkalmával eljutottak a „Kis Szurdokba”, a Mészégető kemenékhez, a Klastromba és a vaddisznó dagonyázóhoz.

A gazdag őszi időszakot a „Szüreti hét” koronázta meg, ahol a gyerekeknek biztosítottuk a különböző tevékenységek végzéséhez szükséges feltételeket, hogy aktívan közreműködjenek az őszi betakarításban, szüretben.

Mustkészítés

A szüreti hagyományok jegyében a gyerekek kipróbálhatták, milyen élmény a szőlőt feldolgozni. Az udvaron inspiráló helyszínt alakítottunk ki számukra, ahol a mustkészítés eszközei (kád, dará-

lő, prés...) várták őket. A szőlőfürtökről együtt leszemezett szőlőt csömöszöltük, daráltuk, majd a kézi présrel mustot nyertünk belőle és a saját kezűleg készített ízletes, édes nedűt elfogyasztottuk.

Barkácsolás, kézműves foglalkozások

A gyerekek az óvodapedagógusok irányításával változatos vizuális technikák alkalmazásával dolgozták fel az őszi időszak témáit. A szabad alkotásokat a szülők a folyamatosan nyomon követhetik a folyosón elhelyezett kiállító tereken.

Szőlőőrző dalok, játékok, muzsikák

A Kölyökidő Alapítvány szervezésében egy jó hangulatú táncos mulatság zárta a gyermekek hetét, a Szüreti táncház. Az óvoda udvarán népi hangszerek kíséretével, úgy mint kecske duda, hegedű, furulya a gyermekekkel közösen felszabadultan roptuk a táncot.

Jótekonysági Szüreti Bál

A felnőttek, az óvoda gyermekek szülei sem maradtak program nélkül. A szüreti időszak elengedhetetlen eseménye a szüreti bál. Minden kedves érdeklődő egy jó hangulatú, felhőtlen bálon vehetett részt.

Ezúton is szeretnénk köszönetet mondani minden egyes támogatónak. A Pilisszentkereszti Óvoda Gyermekekért Alapítványba befolyt összeget az óvoda gyermekek javára fogjuk fordítani.

Idős-napi köszöntő

A nagycsoportos óvodásaink a Nyuszi csoportos gyermekek idén is, mint minden évben Idősek napja alkalmából egy műsor keretében köszöntötték a település idős embereit.

Barta Ildikó

A szüreti bál fotóit Bakai Adrián készítette

Hírek a Községi Házból

■ 2019. október 4-én könyvtárunkkal ismét részt vettünk az Országos Könyvtári Napok eseményein, melynek mottója a „Könyvtárak az emberért – felelősség a földértnek” volt. Rendezvényünk kapcsolódott ehhez a mottóhoz „Velünk élő természet” címmel Csapody Kinga író, gyerekkönyv kiadó interaktív előadására hívtuk a gyerekeket és felnőtteket egyaránt.

Csapody Kinga beszélt az életéről, írói munkásságáról, elmondta, hogy mi mindentől áll a könyvkiadás, ezután bemutatta az általa írt és illusztrált könyveket.

■ A nyári szünet kihagyása után október 2-án folytattuk a 2017. októberében indított népi közműves szakkörünket. Az első foglal-

kozáson természetfigurákat készítettek a gyerekek és az őket kísérő felnőttek, a másodikon nagy sikere volt a csigabiga varrásnak filcből, majd ezt követte a Márton napi selyempép készítés. November 20-án két helyszínen folyt a kézműves foglalkozás, az aulában gyertyát mártottunk a gyerekekkel és a szülőkkel, ezzel egyidejűleg a kisteremben természetes anyagokból adventi koszorút készítettünk. Aki már elkészítette a gyertyáját ment adventi koszorút készíteni és akinek már kész volt a koszorúja, csak a gyertya hiányzott, jött mártani. Így a saját kezűleg készített gyertyákat tettük az adventi koszorúra. Decemberben Mikulásra és karácsonyra készülünk a gyerekekkel.

Mindenkit szeretettel várunk foglalkozásainkra!

Összeállította: Nyitrai Zsuzsa

Monic Wilder: Advent

Karácsony előtt négy héttel...

...egy angyal érkezik a Földre. Égkék ruhában jár-kel az emberek között, de azok annyira el vannak foglalva az ünnepek előtti készülődéssel, hogy észre sem veszik. A vásárlási láz – szebbet, nagyobb, drágábbat, a pénztárgépek kattogása, a reklámok harsogó zaja elnyomja az angyal szavait, a szupermarketek tarka tömege elrejtí törékeny alakját. Minden csillog-villog, zenél, követel: vegyél még, még, még... Színes-fényes papírba rejtik az ajándékaikat, lelkük sívárságát. Pedig csupán egy gyertya fénye s egy kis csend elég lenne ahhoz, hogy az angyal a vendégük lehessen.

Karácsony előtt három héttel egy másik angyal érkezik. Feladata, hogy aranyszálból szőtt kosarát telepakolja ajándékokkal, s felvigye a mennybe. A kosár azonban nagyon törékeny; a rengeteg összevásárolt játék, ékszer, parfüm, plazma-tv súlya összeropantáná. Az angyal nem is ilyen ajándék után kutat. Türelmesen, embertől emberig haladva keresi azt, ami súlytalan, végtelen, nem kerül semmibe, mégis mindennél többet ér. Az angyal a szeretet apró morzsáival tölti meg a kosarat.

Karácsony előtt két héttel újabb angyal látogat a Földre. Végigjár minden házat, minden otthont, néhol elidőzik néhány percre, máshonnan szinte menekül. Tágas tereken sétál, kivilágított parkokban üldögél, figyel a beszélgető, egymásra mosolygó embereket. A hidegtől kipirosodott ujjak kulcsolódnak a forralt boros poharakra, gyerekek hancúroznak a frissen esett hóban, félrebillent fejű hóember álldogál egy terebélyes fenyőfa oltalmában. Az angyal örömet leli a látottakban, meg-megérinti az embereket, s azok szívébe békesség, szemükbe ragyogás költözik. A várakozás ünneppé varázsolja a hétköznapiakat.

Egy héttel karácsony előtt angyalok serege érkezik, elhozzák a dalt, a zenét, a táncot. A várakozás lassan véget ér, a megbocsátás egymásba kulcsolja az emberek kezét. Embereket, akik nem felejtették el várni az angyalokat, akik nem felejtettek el hinni a csodában, akiknek a karácsony nemcsak a díszes fenyőfát, a finom ételeket, az ajándékokat jelenti, hanem a több mint két évezredes titkot is. Ők azok, akik a szent éjjelen fürkészve figyelik az eget, s a csillagok fénye a mennybe vitt szeretetet sziporkázza vissza rájuk.

Adventi ajánló

vásár a templom mellett

Pilisszentkereszt, 2019. december 14.
szombat, 15–19 óráig

- ★ keramiák ★ mézeskalács ★ ékszerek
- ★ koszorúk ★ agyagdíszek
- ★ fajtátékok ★ nemez
- ★ méz, kecskesajt ★ kézi szappan
- ★ gyermek alkotások
- ★ forralt bor, friss pogácsa, rétes

Árusok jelentkezése: +36 20 327 9838

Mindenkit szeretettel vár a Pilisszentkereszti Somvirág Egyesület

Rendezvényünket támogatja a Községi Ház és Pilisszentkereszt Község Önkormányzata

KÖNYVAJÁNLO

Különleges kétnyelvű szakácskönyv

2019 novemberében a SlovakUm Non-profit Közhasznú Kft. egy saját gyártású, különleges, egyedi kétnyelvű 328 oldalas szakácskönyvet jelentetett meg. Bárkányi Zoltán receptkönyvének bővített, reprezentatív, kemény tábla borítású, fotókkal bőségesen illusztrált kiadásáról van szó, melyből megtudhatjuk, hogy mi is az a Csabai titok, vagy azt, hogy a korintnyicai almát eszik-e vagy isszák.

Ebben a receptkönyvben az érdeklődő északi szomszédunk, a szlovák nép és részben a hazánkban élő szlovák nemzetiség konyhájának jellegzetességeiből kap ízelítőt. Honfitársaink közül száz- és százazrek szlovákiai útjaik során szívesen térnek be az út menti autóscaárdákba, vagy városi éttermekbe egy-egy adag káposztalevesre vagy juhtúrós sztrapacsára, ami itt, a liptói túró hazájában az igazi. A szlovák konyha iránti érdeklődés szerte a világon (így nálunk is) egyre nő. A SlovakUm Kft. ezzel a különleges kétnyelvű szakácskönyvvel kíván elébe menni ennek az érdeklődésnek, és 250 szlovák étel receptjét adja a kulináris élvezeteknek hódolók kezébe.

A hagyományos szlovák ételek többsége a szükség és a szegénység korából származik. Ma a népi konyha iránti érdeklődés kelti ezeket ismét életre. A szlovák szakácsok - köztük Oscar-díjas konyhaművészek - technológiailag módosítják, tökéletesítik s ezáltal emelik nemzetközi hírnűvé és kedvelté ezeket az ételeket. Természetesen ezek receptjeit is tartalmazza ez a szakácskönyv, amely a széles körű felhasználás igényével készült. Kezdő szakácsok is sikerrel forgathatják, a gyakorlottaknak pedig sok új ötletet, variációs lehetőséget kínál. A könyv végén található receptmutató segít a kívánt ételek kiválasztásában.

Kapcsolat / Megrendelés:

SlovakUm Kft.
+36 1 878 1431
slovakum@slovaci.hu
1555 Budapest, Pf. 99

Elismerő szavak a szerző előző receptkönyvének megjelenésekor

Szlovák kosztok könyve

Mi tagadás, van némi gyanakvás bennem a szakácskönyvek iránt, a szakácskönyv receptje nálunk gyakran kezdődik így: „Végy három szakácskönyvet...” Ritka az eredeti, jól megírt, igazi szakácskönyv, éppoly ritka, mint az efféle konyha, étek, ember és megannyi más. De ez a könyvecske jó, a kivételek közé tartozik, érződik belőle, hogy szerzője el is készítette a sorolt étkeket, és pedig szeretettel készítette el, ami természetes, hisz a szlovák ételeket csak szeretni lehet. Aki csak belelapoz, az egy pillanat alatt ott érezheti magát a csodaszép Felvidéken, a barátságos gömöri lankák vagy a túrószagú Liptó vagy vadregényes Árva- vidék falvaiban, a tárt ajtajú, jól felfűtött sparhelt mellett.

A szlovák konyha gyökerei le a szegénységbe és föl a hegyekbe nyúlnak. Közismert attribútumai az árpa, a köles, a krumpli, a káposzta, a bab, a gomba, a túró, némi füstölt hús, kolbász és egy-egy lesántult bárány esetleg. De ezt a pár belevalót sokféleképpen és jó ízléssel variálta a szegény szlovák ember. A könyvben csak sztrapacskaevesből ötfélét találunk...

Ha sohasem jártam volna arra, ha sohasem hallottam volna a Felvidék felől, nyilván akkor is magával ragadna a laskára vágott és zsírban porított, sült hagymával meglocsolt, péppé főtt, liszttel elkevert és villával szétnyomkodott paszuly gesztenyeillata, vagy a szárított gombával, aszalt szilvával és mazsolával készített burgonyaleves pikáns aromája... És akkor ott van még a burgonyaleves babbal, a babaleves gombával, a gombaleves káposztával, a káposztaleves babbal, hogy arról a babalevesről, amely káposztával, gombával és krumplival készül, már ne is beszéljünk... Vannak itt jobbnál jobb hús-, hal- és szárnyasételleírások is, hogy aztán a finom, tápláló, sallangmentes parasztdesszertek zárják a kedves könyvecsket, káposztás lepények, krumplis pogácsák, lekváros fánk. Dobru chuť!

Bächer Iván
(Népszabadság, 1998)

Ünnepi ételek – karácsonyi receptek

Juh túró leves

HOZZÁVALÓK

20 dkg juhtúró
1,5 l víz (lehetőleg a sztrapacska főzőleve)
30 dkg burgonya vagy néhány kanál sztrapacska
5 dkg füstölt szalonna
1 babérlevél
1 gerezd fokhagyma
késhegynyi pirospaprika
metélőhagyma
só

Sós vízben, a babérlevéllel és a fokhagymával megfőzzük a megtisztított és kockára vágott burgonyát (vagy ha van, a tészta főzőlevét használjuk), elkeverjük benne a juhtúrót, és ízlés szerint fűszerezük. A szalonnát kisütjük, zsírjára szórjuk a pirospaprikát, és kevés vízzel felengedve a leveshez öntjük. Ha a sztrapacska főzőlevével készítettük, néhány kanál galuskát adunk hozzá. Tálalás előtt meghintjük apróra vágott metélőhagymával.

Szakolcai káposztaleves

HOZZÁVALÓK

30 dkg savanyú káposzta, a leve nélkül
1 nyers sertéscsülök
10 dkg nyers füstölt tarja
10 dkg marhaleveshús

5 dkg parasztkolbász
2 dkg szárított gomba
10 db aszalt szilva
4 dkg hagyma
2 evőkanál olaj
szemes fekete bors
szegfűbors
babérlevél
őrölt pirospaprika
víz
só
1 dl vörösbort

Az olajon megfonnyasztjuk az apróra vágott hagymát, ráteszszük a kisebb szálakra vágott savanyú káposztát, a megmosott húsfélét, a kolbászt, a gombát, az aszalt szilvát és a fűszereket, vízzel felöntjük és lassú tűzön főzzük, amíg a húsfélék meg nem puhulnak. A húsokat kivesszük, kockára vágjuk és visszatesszük a levesbe. Beöntjük a vörösbort és összeforraljuk. A kész levest szükség szerint utána sózzuk.

Cicege füstölt juhsajttal

HOZZÁVALÓK

1,5 kg burgonya
1 tojás
15 dkg liszt
1 dkg zsír
15 dkg füstölt juhsajt
őrölt fekete bors
köménymag
majoránna

A burgonyát meghámozzuk, lereszeljük, jól összekeverjük a tojással, a liszttel és a fűszerekkel. Kizsírított tepsibe terítjük, tetejét befedjük a karikára vágott füstölt juhsajttal (a juhsajtot parenycával is helyettesíthetjük), és a sütőben megsütjük. Melegen, aludttejjel tálaljuk.

Párolt csirke zempléni módra

HOZZÁVALÓK

1 csirke (1 kg)
6 dkg olaj
25 dkg friss gomba
5 dkg hagyma
1,5 dl fehérbor
15 dkg szalonna
80 dkg burgonya
őrölt bors
só

A csirkét feldaraboljuk, megsózzuk, megborsozzuk, lassan átsütjük a felhevített olajon és kivesszük. A visszamaradt olajon megfonnyasztjuk a hagymát, hozzátesszük a karikára vágott gombát és megpároljuk. Tűzálló tálba elterítjük a karikára vágott burgonya felét a szalonnával, rárétegezzük a hagymát a gombával, az elősütött húst, és betérítjük a burgonya másik felével. Leöntjük a hús felével, és lefedve, forró sütőben megpároljuk. Zellersalátával tálaljuk.

Karácsonyi kalács

HOZZÁVALÓK

60 dkg liszt
12 dkg vaj
10 dkg cukor
3 dkg élesztő
3 tojás
tej
citromhéj
5 dkg mazsola
só

A liszthez hozzáadjuk a cukorral elmorzsolat élesztőt, a vajat, a két tojássárgáját. Egy csipet sóval és annyi langyos tejjel, hogy keményebb tésztát kapjunk, összegyúrjuk és jól kidagasztjuk,

végül beledolgozzuk a mazsolát és a reszelt citromhéjat. A tésztát kendővel letakarva, langyos helyen megkelesztjük, majd 8 egyforma darabra osztjuk, és a darabokat lisztezett gyűrődeshán csíkokra sodorjuk. Négy csíkot laposan összefonunk és megkenjük tojásfehérjével, hogy a fonat összeragadjon. Ezután három csíkot fonunk össze és az előző négyre tesszük, ismét megkenjük tojásfehérjével. Az utolsó darab tésztát vékonyabbra sodorjuk, két részre vágjuk, összefonjuk és a kalács tetejére tesszük. A tésztacsíkok végeit összenyomjuk, a kalácsot felvert tojással megkenjük, ismét megkelesztjük és megsütjük.

Apró mézeskalács

HOZZÁVALÓK

50 dkg liszt
15 dkg porcukor
12 dkg méz
3 tojás
őrölt fahéj
1 szegfűszeg
1 kávéskanál
szódabikarbóna

A liszthez hozzáadjuk a cukrot, a megolvasztott mézet, a tojást, a szódabikarbónát, az őrölt fahéjat és a finomra tört szegfűszeget. Jól összegyúrjuk, fóliával letakarjuk, és egy napig állni hagyjuk. Lisztezett deszkán 3-4 mm vékonyra kinyújtjuk, különböző formákkal kiszúrjuk, tojással megkenjük és kizsírított sütőlemezeken megsütjük. Vigyázzunk, mert nagyon gyorsan – akár 5-10 perc alatt is – megsülhet. Díszíthetjük dióval, mandulával. Hántolt napraforgómagból, szezámmagból mintákat rakhatunk a formákra. A magokat a nyers tésztába nyomjuk bele, de sütés után cukor-mázzal nyomózsákból mintákat is rajzolhatunk a süteményre. A mázhoz 1 tojásfehérjét simára keverünk néhány csepp citromlével és annyi porcukorral, hogy sűrűn folyó masszát kapjunk. Ez a sütemény karácsonyfadísznek is alkalmas.

Jeles évfordulóink

„Emlékek nélkül nemzetnek híre csak árnyék.”

A 2017 elején indított „Jeles évfordulóink” sorozat keretében most a magyar nyelvű költészet első kiemelkedő alkotójára, a 425 éve meghalt Balassa Bálintra és a II. Rákóczi Ferenc emlékéhez kapcsolódva a 315 éve Erdély fejedelmévé választott szabadságharcosra emlékezünk.

425 éve halt meg Balassa Bálint

A magyar nyelvű költészet első kiemelkedő művelője, Balassa Bálint 1554. október 20-án született Zólyomban. Apja Balassa János a zólyomi vár főkapitánya; anyja Sulyok Anna, Dobó István sógornője. A híres család különböző tagjait hol Balassiként, hol Balassaként említik, később maga a költő is különbözőképpen írta saját nevét.

Az ifjú Balassa kitűnő nevelést kapott. Egy ideig Bornemissza Péter, a század egyik jelentős írója, prédikátora tanította. Az európai kultúrával Nürnbergben ismerkedett meg. A család református volt, Balassa Bálint 1586-ban feleségével együtt rekatolizált.

1569-ben édesapját hamis vádak alapján letartóztatták, ezért a család Lengyelországba menekült. Bálint ekkor fordított németről magyarra „az ő szerelmes szüleinek háborúságokban való vigasztalására” egy vallásos elmélkedést „A beteg lelkeknek való füves kertecske” címmel, ez volt első irodalmi megnyilvánulása. 1574-ben beállt a Habsburg hadseregbe. 1575-ben fogságba esett, Báthori István erdélyi fejedelem udvarába került. Itt vendéggént kezelték, Báthori barátjának tekintette Balassát. Mikor Báthorit 1576-ban lengyel királlyá választották, Balassa követte urát külföldre is, de a következő évben hazatért.

Balassa Bálint a vallásos és szerelmi költészet páratlan tehetséges művelőjévé és a vitézi élet hivatott dalnokává vált. Vallásos lírája, vitézi versei, katonaelegei és szerelmes dalai évszázadokon át hatottak a magyar költészetre. Rendkívüli nagyságát költő-táncmestere, Rimay János így jellemezte: „mint az sas az több apró madarak előtt”.

1578-ban ismerte meg a házas Losonczy Annát, az iránta érzett szenvedélyből fakadtak fiatalkori költeményei, az Anna-versek. Tíz évvel később a már özvegyé lett asszonyhoz szólnak a Júliadalok azzal a nem titkolt reménnyel, hogy visszafogadja kegyeibe, de Losonczy Anna máshoz ment feleségül. Balassa későbbi Célia-

Balassa Bálint

verseit a közvélekedéssel ellentétben valószínűleg nem a Lengyelországban 1590 körül megismert Szárkányd Annához írta.

Bár kora egyik legműveltebb embere volt, aki a magyar mellett még nyolc nyelven beszélt, hányatott életet élt. Szerelmi kalandok és csalódások, balul sikerült érdekházasság, kicsapongások, botrányok, pereskedések, felségsértés vádja, családi viszályok és anyagi csőd követték egymást. 1584-ben unokahúgával, Dobó Krisztinával kötött házasságot, következő évben megszületett fia, János. A már eleve súlyos problémákkal terhelt házasság csupán néhány évig tartott. Balassa minden törekvése, hogy lecsúszott társadalmi helyzetéből felemelkedjen, kudarcot vallott. 1589-ben ismét külföldre ment, Lengyelországból három év múlva tért haza.

Végvári katonaként harcolt a törökök ellen, Esztergom ostromakor megsebesült. Mindkét combját ólomgolyó járta át, a vérvesztés és fertőzések következtében 1594. május 30-án szörnyű szenvedés után meghalt.

A Kriván havasa alatti Hibbe kegyúri templomában temették el, ahol öccsével, a nem sokkal őutána elhunyt Ferencével együtt, apja és anyja mellett nyugszik.

315 éve választották fejedelemmé II. Rákóczi Ferencet

II. Rákóczi Ferenc 1676. március 27-én a Zemplén megyei Borsi kastélyban született. Édesapja I. Rákóczi Ferenc, édesanyja Zrínyi Ilona. Kis korától válogatott tanítói voltak, 12 éves korától Csehországban a jezsuiták nevelték, majd a Károly Egyetemre ment.

1693-tól Bécsben élt, majd egy éves itáliai utazást tett. 1694-ben feleségül vette Sarolta-Amália hesseni hercegnőt. A felnőttkort két gyermekük élte meg, József és György. Magyarországon telepedtek le, Rákóczi Sáros vármegye főispánja lett, ahol megdöbbenve tapasztalta a lakosság nyomorát.

Rákóczi felesége révén a francia és az angol királyi családdal rokonságba került, a hegyaljai felkelés leverése után XIV. Lajos francia királlyal föl akarta venni a kapcsolatot. Ez árulás folytán kiderült, őt pedig a bécsújhelyi börtönbe zárták, ahonnan felesége segítségével Lengyelországba szökött. Innen hívták haza a tiszaháti felkelők Esze Tamás vezetésével. 1703. június 16-án lépte át a határt kibontott zászlókkal. „Cum deo pro patria et libertate!” (Istennel a hazáért és a szabadságért!) - hirdette a zászló jelmondata. Az egész országot harcba hívta a Habsburg elnyomás ellen.

1704-ben Gyulafehérvárott erdélyi fejedelemmé választották, ő volt az utolsó, aki betöltötte ezt a tisztséget. 1705-ben a szécsényi országgyűlésen vezérlő fejedelemmé választották.

A hadszíntéren váltakozó szerencsével folytak a csatározások, de 1706 után Rákóczi seregei fokozatosan visszaszorultak. A trencsényi csatavesztést követően (1708) a szabadságharc egyre nehezebb helyzetbe került. 1711-ben Rákóczi segítségért utazott az orosz cárhoz I. Péterhez, közben Szatmáron Károlyi Sándor békét kötött a Habsburgokkal.

Mányoki Ádám:
II. Rákóczi Ferenc

Balassa Bálint emléktábla Esztergomban

Jóllehet Rákóczi hűségeskü ellenében birtokainak ura maradhatott volna, ő inkább az önkéntes száműzetést választotta. Rövid ideig Lengyelországban majd Franciaországban élt. 1717-ben került Törökországba, Rodostóba. Itt élt néhány kísérőjével 1735. április 08-án bekövetkezett haláláig. Szíve, akarata szerint a Párizs környéki Grobois falucska kamalduli kolostorába került, 1715-1717 között e kolostor magányában talált megnyugvást a hányatott sorsú fejedelem zaklatott lelke. Rákóczi testét előbb ideiglenesen temették el, majd a konstantinápolyi jezsuita templomban édesanyja koporsója mellé helyezték.

Hosszas előkészítő munka eredményeként II. Rákóczi Ferenc és bujdosótársai hamvait 1906. október 29-én Kassán, a Szent Erzsébet-székesegyházban helyezték végső nyugalomra.

Rákóczi vezérlő fejedelem, kuruc vitézeivel és szabadságharcával együtt azóta is a nemzeti emlékezet részét képezi, nevét települések, közterek és intézmények viselik, az utókor számtalan szobor és emléktábla állításával tiszteleg előtte. Emlékét talán a

legszebben Krúdy Gyula örökítette meg, aki a Rákóczi harangja című elbeszélésében a következő sorokat írta: „Olyan nagy harang tán a világon sincs, mint a debreceni öreg harang. Ezt az öreg harangot – büszkesége a debrecenieknek – úgy hívják: Rákóczi. ... A hagyomány szerint Rákóczi Ferencnek a szava van benne a nagyharang zúgásában. A szabadság fejedelmének hangja száll végig a hortobágyi rónán, ha a harangot meghúzzák. Száll, száll a hang a magyar mezőkön, és az emberek leveszik a kalapjukat, mert Rákóczi Ferenc jut eszükbe.”

Rákóczi és Zrínyi Ilona sírja a kassai Szent Erzsébet-dómban

II. Rákóczi Ferenc emlékest Pilisszentkereszten

A magyar Országgyűlés a 2019. évet, II. Rákóczi Ferenc erdélyi fejedelemmé választása 315. évfordulóját II. Rákóczi Ferenc emlékévvé nyilvánította.

Az emlékévv eseményeihez csatlakozva Pilisszentkereszt Község Önkormányzata, a Szentkereszti Polgári Kör Egyesület, Pilisszentkereszt Német Önkormányzata és a Magyar Emlékekért a Világban Egyesület II. Rákóczi Ferenc emlékestet és kiállítását szervezett. Az ünnepi eseményre november 08-án az önkormányzat dísztermét megtöltő hallgatóság előtt került sor.

Martényi Árpád és dr. Messik Miklós

Az emlékest díszvendége volt Prokopp Mária művészettörténész professzor asszony, a közelmúltban megjelent „Pilisszentkereszt temploma” című könyv szerzője, az esztergomi Balassa Bálint Társaság elnöke. Az emlékest elején a 425 éve hős halált halt Balassa Bálintra emlékeztünk. Az „Ó, én édes hazám, Te jó Magyarország” kezdetű verset, Balassa egyik legszebb költeményét Hrncsár Balázs, 7. osztályos tanuló tolmácsolásában élvezhettük.

Az emlékest díszvendége volt Prokopp Mária művészettörténész professzor asszony, a közelmúltban megjelent „Pilisszentkereszt temploma” című könyv szerzője, az esztergomi Balassa Bálint Társaság elnöke. Az emlékest elején a 425 éve hős halált halt Balassa Bálintra emlékeztünk. Az „Ó, én édes hazám, Te jó Magyarország” kezdetű verset, Balassa egyik legszebb költeményét Hrncsár Balázs, 7. osztályos tanuló tolmácsolásában élvezhettük.

Az emlékest díszvendége volt Prokopp Mária művészettörténész professzor asszony, a közelmúltban megjelent „Pilisszentkereszt temploma” című könyv szerzője, az esztergomi Balassa Bálint Társaság elnöke. Az emlékest elején a 425 éve hős halált halt Balassa Bálintra emlékeztünk. Az „Ó, én édes hazám, Te jó Magyarország” kezdetű verset, Balassa egyik legszebb költeményét Hrncsár Balázs, 7. osztályos tanuló tolmácsolásában élvezhettük.

Az emlékest résztvevőit Martényi Árpád, a Rákóczi Szövetség alelnöke köszöntötte. Röviden bemutatta a szövetség céljait, tevékenységét, majd rávilágított II. Rákóczi Ferenc rendkívüli politikusi és emberi nagyságára, aminek köszönhetően a fejedelemre a világ magyarsága a mai napig is a legnagyobb tisztelettel tekint.

Ezt követően dr. Messik Miklós, a Magyar Emlékekért a Világban Egyesület elnöke „A bujdosás rejtett részletei – Rákóczi lelkiségének hatása” címmel tartott lebilincselően érdekes, sok-sok vetített képpel tarkított előadást, melyből a jelenlévők a fejedelem életéről, emberi nagyságáról sok újdonságot tudhattak meg.

Az emlékestet dr. Legeza László tárogató játéka zárta, majd megnyitásra került a „Rákóczi- és a kuruc kor emlékei” című kiállítás. A Magyar Emlékekért a Világban Egyesület igényesen, történeti hitelességgel összeállított tablóból készült válogatás Európa legérdekesebb kuruc-kori emlékeit mutatja be.

„Jeles évfordulóink” sorozatunkban eddig az alábbi évfordulókra emlékeztünk:

2017. április

- 135 éve született, és 50 éve hunyt el Kodály Zoltán
- 150 évvel ezelőtt hajózott Széchenyi Ödön Párizsba
- 200 évvel ezelőtt született Arany János
- 200 évvel ezelőtt született Irinyi János

2017. június

Szent László, a lovagkirály

2017. október

- 125 éve született Mindszenty József, Magyarország hercegprímása
- 150 évvel ezelőtt halt meg Ganz Ábrahám
- 100 éves a Bánki-turbina

2017. december

- II. András magyar király - a 800 éve indított keresztes hadjárat emlékére

2018. március

- 200 éve született Görgey Artúr, a szabadságharc tábornoka, az első magyar „chemikus”
- 110 évvel ezelőtt született és 20 éve halt meg Wass Albert

2018. június

- 175 éve született meg a Szózat zenéje – Egressy Béni alkotása
- 125 éve hunyt el a Himnusz megzenésítője, Erkel Ferenc
- 200 éve született Semmelweis Ignác, az „anyák megmentője”

2018. november

- 150 éve született Komor Marcell építész
- 125 éve indult útjára a Bánki-Csonka motor világsikere és Puskás Tivadar telefonhírfőnöke

2018. december

- 200 éve született Magyar László Afrika-kutató, felfedező
- 110 éves a XX. század autója, a Galamb József tervezte T-modell

2019. március

- 100 éve született Prokop Péter
- 100 évvel ezelőtt halt meg Eötvös Loránd
- 100 éve halt meg Ady Endre

2019. július

- 125 éve halt meg Kossuth Lajos
- 150 évvel ezelőtt született Kandó Kálmán
- 30 éve halt meg Márai Sándor

2019. október

- 160 éve született Bánki Donát
- 125 éve készült a Feszty-körkép

Az összeállítást és a beszámolót Dr. Horváth Sándor készítette

Pilisszentkereszti szlovák hírek

Megalakult a szlovák önkormányzat

A Pilisszentkereszti Szlovák Önkormányzat (PSZÖ) 2019. április 29-én történt megszűntetése után, a nemzetiségi választások eredményeképpen, újra megalakult falunkban a szlovák önkormányzat.

A 2019. évi nemzetiségi önkormányzati választáson 11 jelölt indult Pilisszentkereszten. Öt jelölt a Pilisi Szlovákok Egyesületének színeiben, öt jelölt a Magyarországi Szlovákok Szövetségének ajánlásával, egy pedig az Identita Szlovák Egyesület nevében. A jelöltekre azok a pilisszentkereszti lakosok szavazhattak, akik előzetesen regisztráltatták magukat a szlovák nemzetiségi választási névjegyzékben. A választások eredményeképpen végül öt jelölt került be a Pilisszentkereszti Szlovák Önkormányzat (PSZÖ) képviselőtestületébe. Az alakuló ülésen a képviselőtestület tagjai szavaztak az elnök, az elnök-helyettes és a jegyzőkönyv hitelesítő személyéről. A szavazás eredménye a következő volt:

Demjén Márta – elnök

Papucsek Katalin – elnökhelyettes

Szabó István – jegyzőkönyv hitelesítő

Barta Ildikó – képviselőtestületi tag

Fuhl Imre – képviselőtestületi tag

A PSZÖ idei programjai és feladatai között a következők szerepelnek:

- folytatódik a szlovák nyelvtanfolyam
- részvétel Šelpice község alapításának 770. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen
- pályázatok beadása a következő témakörökben: Fánkfesztivál, nyári gyermektábor Mlynky-ben, szlovák nyelvtanfolyam, részvétel a Detva-i folklórfesztiválon
- adventi műsor: 2019.12.08.
- XII. Fánkfesztivál időpontja: 2020. február 22.

A PSZÖ tagjainak nevében köszönjük választóink bizalmát és szeretettel várunk mindenkit rendezvényeinken.

Demjén Márta
elnök

Slovenská samospráva v Mlynkoch znovuzaložená

Slovenská samospráva v Mlynkoch (SSvM) 29. apríla 2019 na niekoľko mesiacov musela prerušiť svoju prácu, ktorá bola naplno znovu obnovená po októbrových komunálnych a národnostných voľbách. V rámci volieb registrovaní slovenskí voliči našej osady opätovne zvolili svoj zbor slovenských poslancov.

V slovenských národnostných voľbách 13. októbra t. r. si zmeralo sily jedenásť kandidátov na poslanca SSvM, päť vo farbách Združenia pilířských Slovákov, päť nominantov Zväzu Slovákov v Maďarsku a jeden kandidát Slovenského spolku Identita. Na zoznam miestnych slovenských voličov vopred registrovaní občania Mlynkov právoplatne mohli hlasovať na päť kandidátov, ktorí budú v nastávajúcom päťročnom volebnom cykle tvoriť miestnu slovenskú samosprávu. Novozvolení poslanci SSvM na svojom ustanovujúcom zasadnutí si zvolili funkcionárov nasledovne:

Marta Demjénová – predsedníčka

Katarína Papučková – zástupkyňa predsedníčky

Štefan Szabó – overovateľ zápisníc

Ildika Bartová – poslankyňa

Imrich Fuhl – poslanec

Hlavné úlohy a očakávané programy SSvM do konca roka 2019:

- pokračovanie kurzu slovenského jazyka
- účasť na oslavách 770. výročia založenia obce Šelpice
- vypracovanie a odovzdanie projektov, žiadostí o finančnú podporu z grantov v Maďarsku a na Slovensku na rok 2020 v týchto tematických okruhoch: Šiškový festival, Letný detský tábor v Mlynkoch (na Slovensku), Kurz slovenského jazyka, Účasť na folklórnych slávnostiach v Detve
- adventný kultúrny program (8. decembra)
- SSvM Šiškový festival sa rozhodla usporiadať 22. februára 2020.

Poslanci nášho slovenského voleného zboru svojim voličom aj touto cestou ďakujú za dôveru a srdečne čakajú všetkých záujemcov na svoje podujatia.

Marta Demjénová – predsedníčka SSvM
(Preklad: Imrich Fuhl)

20 éves a Pilisi Szlovákok Egyesülete

1999. 11. 11-én, Pilisszentkereszten tartotta alakuló ülését a Pilisi Szlovákok Egyesülete. Az egyesület tagjai a Pilis környékén élő szlovák nemzetiségi települések önkormányzatai, szlovák önkormányzatai (többek között a Pilisszentkereszti Községi és a Szlovák Önkormányzat is), a magyarországi szlovák nemzetiségi élet akkori prominens személyiségei és néhány magánszemély. Az egyesület célja a pilisi régióban élő szlovák nemzetiségű lakosság nemzeti- és közösségi jogainak előmozdítása. Szlovák nemzetiségi hagyományaik, nyelvük, kultúrájuk ápolása és megőrzése, a pilisi identi-

tás és az összetartozás érzésének erősítése. Az egyesület elnöke Havelka József lett, aki 15 éven keresztül vezette az egyesületet. 2013 óta az egyesület elnöke Demjén Márta.

Az eltelt 20 év alatt az egyesület ill. az egyesület tagjai számos kulturális, hagyományőrző és sport rendezvényt, fesztivált, kirándulást, konferenciát szerveztek. Bár az egyesület aktív tagjainak száma még nem éri el a százat, egy-egy rendezvényük több száz, néha több ezer embert is aktivizál. Legismertebb rendezvényei a Pilisi szlovákok regionális farsangi szlovák bálja és a minden év

harmadik szombatján megrendezésre kerülő Juraj Migaš emléktúra a Pilis-hegy tetejére.

A hosszú évek alatt az egyesület szervezeti összetétele folyamatosan változott. Ma már kevesebb hivatalos szervezet (önkormányzat, szlovák önkormányzat) a tagja, és sokkal több a civil személy, aki nem a funkció megkívánta kötelességből, hanem a szlovák gyökerek iránti tiszteletből és szeretetből csatlakozott az egyesülethez. Ez az új arculat érződött az egyesület megalakulásának 20. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen is, amely nagyon jó baráti hangulatban telt el. Külön öröm volt, hogy a jubileum alkalmából közel harminc új taggal bővült az egyesület.

A PSZE vezetősége a jubileum alkalmából létrehozta a „Pilisekért” díjat, amelyet minden évben azon személyek kaphatják, akik sokat tettek a pilis szlovákságért. Idén négy díjazott volt: Havelka József (posztumusz), Molnár Andrásné (Gizi néni-posztumusz), Nagy Mária (Piliscsév) és Demjén Márta.

A kultúrműsorban fellépett a pilisszentkereszti és a pilisszentlászlói Pávákör, a Pilis kis család folklórcsoport, a Lipa és a piliscsabai Gesztenyevirág táncsoport. Az vacsorát követő bálon pedig a pilisszántói Mosoly együttes csinált fantasztikus hangulatot.

A rendezvényt támogatta a Bethlen Gábor Alapkezelő és a Hátaron Túli Szlovákok Hivatala.

Szlovákia hírügynöksége a TASR a következőt írta a rendezvényről:

Cielom združenia bolo spojiť pilíškych Slovákov, aby si zachovali svoju identitu, aby zachovali kultúru a jazyk svojich predkov, povedala predsedníčka združenia Marta Demjénová.

Mlynky 16. novembra (TASR) - Slávnostným valným zhromaždením si v sobotu v severomaďarskej obci Mlynky (Pilisszentereszt) pripomenuli 20. výročie založenia Združenia pilíškych Slovákov.

„Zakladajúce zasadnutie Združenia pilíškych Slovákov bolo presne 11. novembra 1999. Cielom združenia bolo spojiť pilíškych Slovákov,

aby si zachovali svoju identitu, aby zachovali kultúru a jazyk svojich predkov. Chceli sme, aby čo najviac cítili vzájomnú spolupatričnosť, svoje slovenské korene, ale aj príslušnosť k rodine Pilíšanov,” povedala pre TASR predsedníčka združenia Marta Demjénová.

Podľa jej slov v uplynulých 20 rokoch usporiadali množstvo kultúrnych akcií, zúčastnili sa na festivaloch, ale ich aj organizovali, a cestovali spoločne aj na rôzne výlety.

„Vďaka týmto aktivitám sa naši členovia skutočne cítili ako členovia jednej veľkej pilíškejskej rodiny,” zdôraznila predsedníčka.

Sprenila, že štruktúra združenia sa v uplynulom období zmenila. Na začiatku boli členmi hlavne rôzne organizácie – slovenské samosprávy, obecné samosprávy či funkcionári organizácií. Pomer týchto organizácií sa ale časom znížil, v súčasnosti sú členmi združenia skôr súkromné osoby.

„Tí nevstúpili pre to, aby mali nejakú funkciu alebo nejakú úlohu, ale len pre to, lebo aj oni s nostalgiou spomínajú na to, keď ešte v detstve počuli slovenské piesne nielen v škole, ale aj doma od babky, od rodičov. Tým sa trocha mení aj tvár združenia. Aj medzi mladými je veľa takých, ktorých toto ešte zaujíma a môžu ešte niečo spraviť v záujme toho, aby sme ešte dlhé roky mohli zachovávať slovenskú identitu,” dodala.

Na začiatku bolo členmi združenia slovenské samosprávy 13 obcí pilíškejskej regiónu, odvtedy však už vo dvoch obciach zanikli slovenské samosprávy, avšak doteraz so združením spolupracujú – buď cez samosprávu Slovákov alebo cez súkromné osoby.

„Medzi naše najpopulárnejšie akcie patria výstup na vrch Pilíš so stovkami záujemcov, regionálny slovenský fašiangový ples s 500-600 účastníkmi či šiškový festival v Mlynkoch, kam chodí už niekoľko tisíc ľudí z okolitých obcí. Myslím si teda, že združenie má vplyv na niekoľko tisíc ľudí,” uzavrela Demjénová.

Organizáciu po jej založení viedol jej spoluzakladateľ, dlhoročný starosta obce Mlynky a poslanec Celoštátnej slovenskej samosprávy (CSS) Jozef Havelka. Demjénová je predsedníčkou združenia už druhé volebné obdobie.

Szlovák nyelvtanfolyam egy kicsit másképp

Függetlenül attól, hogy a Pilisszentkereszti Szlovák Önkormányzat csak október végén alakult meg, az egy évvel ezelőtt indított szlovák nyelvtanfolyam már október eleje óta folytatja munkáját. Örömteli, hogy a nyelvtanfolyamhoz új tagok is csatlakoztak. A nyelvórák hetente kétszer hétfőn és csütörtökön vannak, 16.30-tól a kezdőknek, 17.30-tól pedig a haladóknak. A nyelvtanfolyam kifejezetten beszédközpontú, interaktív, ahol felhasználjuk a technika nyújtotta új lehetőségeket és Szlovákia közeli földrajzi fekvését is.

Az utóbbi időben több fiatal szülővel beszélgettem, akik nosztalgiával gondolnak gyermekkorukra, amikor nem csak az iskolában hallották a szlovák szavakat és dalokat, hanem otthon is mindennapos volt a szlovák nyelv használata. Ez adta az ötletet egy a, hagyományostól eltérő, koncepció alapuló szlovák nyelvtanfolyam megvalósításához.

Januártól egy új típusú, szülő-gyerek nyelvtanfolyamot tervezzünk elindítani. A tanfolyam alapkonceptje az, hogy a résztvevők a minden nap közösen megélt szituációkkal (reggeli ébredés, öltözködés, reggeli, stb.) összefüggő kifejezésekkel, szófordulatokkal és mondatokkal ismerkednének meg szlovákul játékos formában, amelyeket azután egész héten közösen gyakorolhatnának a mindennapi életben. A gyerekekkel történő közös gyakorlás egyrészt hatékonyabbá tenné a szlovák kifejezések elsajátítását, mindennaposá tehetné a szlovák nyelv használatát, vidám közös programot is jelenthetne a szülő és a gyermek számára, és – napjainkban, amikor a kis nyelvek egyre inkább felértékelődnek a gazdaságban – hosszú távon kézzelfogható haszna származhatna belőle mind a szülőknek, mind a gyerekeknek.

További információt az új nyelvtanfolyammal kapcsolatban a 30-584-50-40 telefonszámon, vagy a marti.demjen@gmail.com e-mail címen lehet kérni.

Kurz slovenského jazyka trochu inak

Napriek tomu, že novozvolená Slovenská samospráva v Mlynkoch (SSvM) bola založená až koncom októbra, pred rokom začatý kurz slovenského jazyka pokračuje vo svojej práci už od začiatku októbra. Teší nás, že medzi účastníkmi kurzu sme mohli privítať nových záujemcov. Hodiny slovenčiny v našom Stredisku pilíškych Slovákov prebiehajú dvakrát týždenne, v pondelok a štvrtok, od 16.30 pre začínajúcich a od 17.30 pre pokročilých. Náš jazykový kurz sa vyslovne sústreďuje na konverzáciu, má interaktívny charakter, využíva nové technické možnosti a geografickú blízkosť Slovenska.

V poslednom čase som sa rozprávala s viacerými mladými rodičmi o tom, s akou nostalgiou myslia na svoje detstvo, keď nielen v škole počuli slovenské slová a piesne, ale používanie slovenského jazyka bolo každodenným javom aj v našich domácnostiach. To ma priviedlo k myšlienke usporiadať kurz slovenského jazyka trochu inak, teda kurz založený na netradičnej koncepcii.

Od januára 2020 plánujeme spustiť nový typ jazykového kurzu: rodič-dieťa (spolu). Základným konceptom kurzu je zoznamovať sa hravou formou najmä s takými slovenskými výrazmi, frázami a vetami, ktoré súvisia s každodennou spolu trávenými situáciami (prebudenie, obliekanie, raňajky, atď...) a tie by potom účastníci kurzu aj doma mohli precvičovať. Spoločné opakovanie slovenských reálií by zefektívnilo ich osvojovanie, pričom používanie slovenského jazyka by sa mohlo stať opäť každodenným, mohlo by znamenať aj veselý spoločný program pre rodičov a deti. V dnešnej dobe, keď tzv. malé jazyky aj v ekonomike sa stávajú čoraz cennejšími, takýto kurz slovenského jazyka perspektívne môže priniesť hmatateľné výhody, výsledky ako pre rodičov, tak aj pre deti.

Ak chcete získať ďalšie informácie o novom jazykovom kurze, zavolajte na telefónne číslo 06 30 584 50 40 alebo pošlite mail na adresu: marti.demjen@gmail.com.

Marta Demjénová
(Preklad: Imrich Fuhl)

KÖNYVBEMUTATÓ

Klausz Ildikó: Kék hegyek meséi

Bemutatja:
Kóczián Mária

Vendégünk:
Szimonidesz Hajnalka illusztrátor

Közreműködik
**a Pilisszentkereszt kórus
és Sárközi Mária énekművész**

Időpont:
2019. december 07., szombat 18h

Helyszín:
Önkormányzat tanácssterme
2098 Pilisszentkereszt, Fő utca 12.

Mindenkit szeretettel várunk!

Támogatónk: Pilisszentkereszt Község Önkormányzata

Pilisszentkereszt Erdőbirtokossági Társulat

Helyi Erdőbirtokosság Közleménye

A Pilisszentkereszt volt Urbéresek Erdőbirtokossága néven (hivatalok által kr. név) a társulat vezetése tájékoztatja tagságát: tovább folytatja reménytelennek látszó küzdelmét tulajdonosi jogainak visszaállítására.

Azonban a magas honorárium miatt, nincs lehetősége erdészeti jogban játatos „sztár” ügyvéd megbízására. Ezért kerestünk szakminisztériumi és parlamenti területen jó szándékú, önzetlen segítőt, mivel nem joggal egyéni haszonszerzésről

van szó. Egy száz évnél régebbi gyakorlat, szinte egy – egész falu közösség joga sérül!!! Nem zárható ki az a tény sem, mely szerint tulajdonosi jogainkat bizonyító írások véletlenül kallódtak el negyven év alatt. Az 1970-es évben készült Tagi névjegyzéket keressük, ezek meglelté lenne a megoldás...

Közgyűlést csak konkrét eredmény esetén hívunk össze.

Fentieket a Fagsággal közölve kívánunk Üldött Karácsonyi Ünnepet

Béla Boldog Ujesteendő

Elnökség nevében

Gaján Vilmos

Pilisszentkereszt. 2019. nov.

Pilisszentkereszt HÍRFORRÁS

Pilisszentkereszt Község
Önkormányzatának hírforrása

MEGJELENIK NEGYEDÉVENTE, 800 PÉLDÁNYBAN
ÉS PILISSZENTKERESZT ÖSSZES LAKÓJÁHOZ ELJUT

Alapító: Pilisszentkereszt Község Önkormányzata
2098 Pilisszentkereszt, Fő út 12.
Tel.: 26/547-500
E-mail: mlynky@t-online.hu

Kiadó: Pilisi Klastrom Nonprofit Kft.
e-mail: klastromkft@pilisszentkereszt.hu

A hirdetési tarifák 2019-ben:

Apróhirdetés 20 szög: 500 Ft, 1/16 oldal: 750 Ft, 1/8 oldal: 1400 Ft, 1/4 oldal: 2800 Ft, 1/2 oldal: 5600 Ft,
1/1 oldal: 11 000 Ft. Hirdetéseiket a klastromkft@pilisszentkereszt.hu címre várjuk.

Szerkeszti: A szerkesztőbizottság
Felelős szerkesztő: Nyitrai Zsuzsa
Nyomda: Europrinting Kft.
Az újság színesben is olvasható a www.pilisszentkereszt.hu
és a www.pilisi-klastrom.hu honlapokon.
ISSN 2060-5110 (Nyomtatott) HU ISSN 2060-5129 (Online)

ADVENTI JÓTÉKONYSÁGI KONCERT BALLA GERGŐ GYÓGYULÁSÁÉRT

2019. december 21-én szombaton 17 órakor
a Pilisszentkereszti Római Katolikus Templomban

A MŰSORBAN FELLÉPNEK:

PILISSZENTKERESZTI KÖZÖSSÉGI HÁZ ÉNEKKARA (vez. Vasvári Márti)

PILISSZENTKERESZTI ZENETANULÓ ALSÓS GYERMEKEK ÉS ZENÉSZ SZÜLŐK

ADOMÁNYAIKKAL BALLA GERGŐ GYÓGYKEZELÉSÉT TÁMOGATJÁK!

*Szeretettel meghívja Önt és kedves családját
közös*

Adventi gyertyagyújtásra

az Emlékparkba

2019. december 1-jén
vasárnap 18.00 órától

a Pilisszentkereszt
Szlovák Nemzetiségi
Általános Iskola
szervezésében

2019. december 8-án
vasárnap 18.00 órától

a Pilisszentkereszt
Szlovák Önkormányzat
szervezésében

2019. december 15-én
vasárnap 18.00 órától

a Szlovák
Nemzetiségi Óvoda
és a Szentkereszt
Polgári Kör
közös szervezésében

2019. december 22-én
vasárnap 18.00 órától

Pilisszentkereszt Község
Önkormányzata,
Pilisszentkereszt Német
Önkormányzat
és a Római Katolikus Plébánia
közös szervezésében

Szeretettel várunk mindenkit!

